

Srovnávací ústavní soudnictví – institucionální pohled

Jaro 2013

Sylabus

Vyučující: David Kosař (4775@mail.muni.cz)

Garant: Pavel Molek (14484@law.muni.cz)

Anotace:

Ústavní demokracie je dnes ve světě dominantní formou zastupitelské demokracie. Odlišujícím znakem tohoto politického režimu je to, že vedle politických mocí, volených v rovných a svobodných volbách, jež musejí v pravidelných intervalech skládat účty voličům, tato forma zastupitelské demokracie počítá i s orgány soudního typu, které jsou nadány pravomocí ústavního přezkumu. Právě tomuto aspektu ústavního soudnictví se věnuje tento kurs. Kromě deskriptivní analýzy jednotlivých modelů ústavního soudnictví budeme identifikovat důsledky soudních rozhodnutí na fungování politického a ústavního systému v dané zemi a nějaký čas strávíme i nad historickým vývojem ústavního soudnictví. Vedle deskriptivního, politologického a historického pohledu budeme diskutovat i obecnější normativní otázku – legitimitu nevolených a neodpovědných (vůči voličům) orgánů v demokratické společnosti.

V tomto kursu se zaměříme na funkce ústavních/nejvyšších soudů ve vyspělých zemích s relativně delší tradicí ústavního soudnictví. Většinu času strávíme studiem specializovaných ústavních soudů – instituce, jejíž „vynález“ je nejčastěji přisuzován Hansi Kelsenovi. Tento „vynález“ byl znovuobjeven po druhé světové válce, kdy byl zakotven v německé a italské ústavě (tzv. I. vlna vzniku ústavních soudů) a od té doby se rozšířil do řady dalších zemí. Řada zemí, zejména těch patřících k anglosaské právní kultuře, se však přiklonila k jinému modelu – difúznímu ústavnímu soudnictví, na jehož vrcholu stojí Nejvyšší soud, který je zároveň vrcholným článkem obecné justice.

Kurs se skládá ze dvou bloků. *První blok* (semináře 1 až 5) je zaměřen na „ideální typy“ ústavního soudnictví (Itálie, Německo, Francie, USA). V tomto bloku rovněž identifikujeme základní typy řízení před ústavními soudy a rozebereme rozdíly mezi specializovaným ústavním soudnictvím a difúzním modelem (*supreme courts*). Na základě typologie přístupu k ústavním soudům (aktivní legitimize) pak budeme debatovat nad vlivem daného systému na fungování politického a ústavního systému. *Ve druhém bloku* (semináře 6-11) nejprve podrobíme kritice teorie vzniku ústavních soudů z pera Rana Hirschla a Toma Ginsburga a poté se podíváme na novodobé modely ústavního soudnictví (JAR, Izrael, Kanada, Nový Zéland, Spojené království, Austrálie a Turecko) a jejich specifika. V posledním semináři pak shrneme probranou látkou v souvislosti s debatou nad legitimitou ústavního soudnictví.

Obsah kurzu:

Jádrem většiny seminářů bude studium modelu ústavního soudnictví v dané zemi a jeho specifík, doplněného o vybraná rozhodnutí ilustrující fungování tohoto modelu v praxi. Posléze proběhne diskuse o důvodech vzniku daného modelu, jeho pozitiv a negativ, jeho zakotvení v politické kultuře a jeho důsledky pro demokratický systém. Cílem tohoto postupu

Tento předmět je realizován v rámci projektu „JANE - Judicial Accountability in New Europe“, Marie Curie Actions – Support for training and career development of researcher (CIG), Call identifier: FP7-PEOPLE-2011-CIG, Grant Agreement No.: PCIG10-GA-2011-303933.

je umožnit náročnější diskusi o institucionální dimenzi fungování ústavních soudů přesahující jednotlivé soudní spory a propojit politologický pohled s pohledem právnickým. Odlišnou strukturu mají úvodní seminář (prolog), seminář č. 6 (teorie vzniku ústavních soudů) a závěrečný seminář (epilog), které jsou zaměřeny na hlubší politologické a právně-politické úvahy o ústavním soudnictví bez napojení na konkrétní model v určité zemi.

Rozsah výuky

Dvanáct seminářů pro maximálně 25 studentů. Předmět je vyučován v jarním semestru.

Závěrečné hodnocení

Předmět je zakončen kolokviem. Pro úspěšné absolvování předmětu je nutné splnit následující podmínky:

- aktivní participace na seminářích: Od studentů se očekává, že přijdou na seminář připraveni (tj. budou mít „načteno“). Aktivní participací na seminářích se rozumí příprava, pravidelná účast a aktivní přispívání do diskuse.
- prezentace (reaction paper): Reaction paperem (1 500 slov) se rozumí kritické zhodnocení alespoň dvou zdrojů zadaných na daný seminář. Reaction paper musí být zaslán vyučujícímu nejpozději v 17:00 den před konáním semináře. Každý student by měl využít reaction paper buď k osvětlení důležitého aspektu obsaženého v materiálech na daný seminář nebo k formulaci vlastní myšlenky/vlastního argumentu „na podvozků“ předložených materiálů. Studenti budou svůj reaction paper krátce prezentovat na semináři (cca 5 minut). K rozdělení reaction paperů na jednotlivé semináře dojde nejpozději na druhé hodině.
- závěrečná písemná práce (esej): Studenti si mohou vybrat pro závěrečnou esej jednu ze dvou možností: (1) původní článek (*article*) na jakémkoliv téma pojednávající o, nebo dotýkající se, látky probírané na seminářích; nebo (2) integrující kritickou recenzi nejméně dvou knih (*review essay*) pojednávajících o ústavním soudnictví. Téma závěrečné eseje musí být schváleno vyučujícím do 31. 3. 2013. Požadovaný rozsah eseje činí 2.500-5.000 slov (bez poznámek pod čarou). Termín odevzdání je 20. 6. 2013.

Požadavky

Pokud jde o studenty právnické fakulty, předmět je určen primárně pro studenty 3. a 4. ročníku právnické fakulty; vhodné je předchozí absolvování předmětů *Ústavní právo a Lidská práva a soudnictví*. Předmět je rovněž vhodný pro studenty na fakultě sociálních studií (zejména z oboru politologie, sociologie a mezinárodních vztahů). Předmět i závěrečné hodnocení jsou koncipovány tak, aby nebyli zvýhodněni ani právníci ani neprávnicki. Nezbytným požadavkem je pasivní znalost angličtiny, předmět je založen na studiu literatury a judikatury, jež jsou zčásti přístupné pouze v angličtině.

Tento předmět je realizován v rámci projektu "JANE - Judicial Accountability in New Europe", Marie Curie Actions – Support for training and career development of researcher (CIG), Call identifier: FP7-PEOPLE-2011-CIG, Grant Agreement No.: PCIG10-GA-2011-303933.

I. ZÁKLADNÍ TYPOLOGIE ÚSTAVNÍHO SOUDNICTVÍ

1. Úvod – vývoj a typologie ústavního soudnictví

Tematické vymezení:

- 3 poválečné ústavní revoluce: (1) Německo a Itálie; (2) Španělsko, Portugalsko a Řecko; (3) střední a východní Evropa
- Základní typy řízení před ústavními soudy
- Specializované ústavní soudy vs. *supreme courts*
- Aktivní legitimace = klíčový aspekt ústavního soudnictví?

Povinné výukové materiály:

- Peter Häberle, Role and Impact of Constitutional Courts in a Comparative Perspective, in: Ingolf Pernice/Juliane Kokott/Cheryl Saunders (eds.): *The Future of the European Judicial System in a Comparative Perspective*, (ECLN Conference Berlin 2005), European Constitutional Law Network Series, Vol. 6, NOMOS Verlag, Baden-Baden, Germany, 2006, str. 65-77.
- V. F. Comella, *Constitutional Courts and Democratic Values: A European Perspective*, Yale University Press, 2009, str. 55-70
- J. Ferejohn/P. Pasquino, “Constitutional Adjudication: Lessons from Europe”; in *Texas Law Review*, vol. 82, N.7, 2004, p. 1671-1704
- T. Langášek, Promarněné světové prvenství, *Lidové noviny*, 14.11.2011, str. 20

Doporučená četba:

- Hans Kelsen, ‘Judicial Review of Legislation. A Comparative Study of the Austrian and the American Constitution’ 4 *The Journal of Politics* 183-200 (1942)
- J. Ferejohn/P. Pasquino, “Constitutional Courts as Deliberative Institutions : Towards an Institutional Theory of Constitutional Justice”; in W. Sadurski (ed.), *Constitutional Justice, East and West*, The Hague, etc., Kluwer Law International, 2002, p. 21-36
- Jana OSTERKAMP: Ústavní soudnictví v meziválečném Československu, *Právník*, č. 6/2007, str. 585-617.

2. Itálie – námluvy Ústavního soudu s obecnými soudy

Tematické vymezení:

- Konkrétní kontrola ústavnosti jako pojítka mezi obecnými soudy a Ústavním soudem

Povinné výukové materiály:

- T. Groppi, The Italian Constitutional Court: Towards a ‘Multilevel System’ of Constitutional Review?, *JCL* 3:2 (2008), 100-117
- J. Ferejohn/P. Pasquino, “Constitutional Adjudication, Italian Style”, in Tom Ginsburg (ed.), *Comparative Constitutional Design*, Cambridge University Press, 2012, str. 294-316;
- *How the Court Works*, in Italian Constitutional Court document, at: http://www.cortecostituzionale.it/versioni_in_lingua/eng/lacortecostituzionale/cosaela_corte/cosaelacorte.asp
- Judgment No. 224 of 2009 *Impartiality of the Magistrate*

Tento předmět je realizován v rámci projektu ”JANE - Judicial Accountability in New Europe”, Marie Curie Actions – Support for training and career development of researcher (CIG), Call identifier: FP7-PEOPLE-2011-CIG, Grant Agreement No.: PCIG10-GA-2011-303933.

Doporučená četba:

- A. Pizzorusso, *Constitutional Review and Legislation in Italy*, in CONSTITUTIONAL REVIEW AND LEGISLATION 109-126 (Ch. Landfried, ed. 1988)
- P. Pasquino, “Lenient Legislation: the Italian Constitutional Court” (unpublished);
- Judgment No. 262 of 2009 *Lodo Alfano*

3. Francie – ex ante (a priori) a ex post (a posteriori) abstraktní kontrola ústavnosti

13/03 Host: Kateřina Šimáčková (potvrzeno)

Tematické vymezení:

- Abstraktní kontrola ústavnosti
- Francie před 2008/2010
- (Ex ante) abstraktní přezkum ústavnosti (*saisine parlementaire*)
- Byla Ústavní rada před rokem 2008/2010 vůbec ústavním soudem?
- Omezená aktivní legitimace – revoluce v roce 1974
- Francie po roce 1. březnu 2010
- ex post vs. ex ante přezkum
- Question prioritaire de constitutionnalité – francouzský unikát?
- Filtrace ex post přezkumu skrze nejvyšší obecné soudy (*Cour de Cassation, Conseil d'État*)
- Vztah francouzského ústavního modelu k lucemburskému (ESD) a štrasburskému (ESLP) systému

Otázky:

- Proč došlo ke kalibraci francouzského modelu? Co bylo hlavní motivací?
- Jaké byly cíle reformy ústavního soudnictví? Byly tyto cíle naplněny?
- Jak funguje *question prioritaire de constitutionnalité*? Má přednost před předběžnou otázkou k ESD?
- Dává vůbec smysl mít ex ante a ex post přezkum ústavnosti vedle sebe?

Povinné výukové materiály:

- Před rokem 2008
 - Décision 74-54 DC of 15 January 1975 – Abortion
 - Marie-Claire Ponthoreau and Fabrice Hourquebie, *The French Conseil Constitutionnel: An Evolving Form of Constitutional Justice*, *JCL* 3:2 (2008), **pouze str. 269-277**
 - A. Stone Sweet, “Judicialization and the Construction of Governance,” in Shapiro & Stone Sweet 2002, **pouze str. 78-84 a hlavně tabulka na str. 89**
- Po roce 2008
 - Décision n°2010-1 QPC of May 28th 2010 – Burqa Ban
 - Kateřina Šimáčková: QPC – aneb co nového ve Francii? *Jiné právo*, 7. 6. 2011, <http://jinepravo.blogspot.com/2011/06/qpc-aneb-co-noveho-ve-francii.html>
 - O. Pfersmann, Concrete Review as Indirect Constitutional Complaint in French Constitutional Law: A Comparative Perspective, *European Constitutional Law Review*, 6: 223–248, 2010
 - A. Dyevre, [75% Millionaire Tax Rate Ruled Unconstitutional: Are Good Judges Bad for Democracy?](#), I-CONNECT blog, 25. 1. 2013

Tento předmět je realizován v rámci projektu ”JANE - Judicial Accountability in New Europe”, Marie Curie Actions – Support for training and career development of researcher (CIG), Call identifier: FP7-PEOPLE-2011-CIG, Grant Agreement No.: PCIG10-GA-2011-303933.

- A. Dyevre, *The Melki Way: The Melki Case and Everything You Always Wanted to Know About French Judicial Politics (But Were Afraid to Ask)*, 2012 (unpublished manuscript)

Doporučená četba:

- J. Malíř, *Francouzská ústavní revoluce: Případ QPC*, Právník č. 9/2011, str. 849-877
- J. Bell, *French Constitutional Law*, Oxford: Oxford University Press, 1996, **pouze str. 19-56**
- Olivier Dutheillet de Lamothe, LEGISLATIVE INVOLVEMENT IN CONSTITUTIONAL REVIEW THE CASE OF FRANCE
- A. STONE SWEET, THE BIRTH OF JUDICIAL POLITICS IN FRANCE 209-221 (*The Third Chamber Model: A Review and Defense*).
- Marie-Claire Ponthoreau, What are the Justifications for French Judicial Review? A Cultural Approach for a Deep Understanding of National Justifications
- P. Pasquino, "The New Constitutional Adjudication in France. The reform of the referral to the French Constitutional Council in light of the Italian model", *Indian Journal of Constitutional Law*, Vol. 3, Issue 1, 2009, str. 105-117;
- Decision 2000-429 DC – Gender Equality
- Decision n° 2010-1422 QPC of July 30th 2010 – Police Custody
- Décision n° 2010-92 QPC of 28-01-2011 – Ban on Gay Marriage Constitutional

4. Německo – jeden nebo dva ústavní soudy?

Tematické vymezení:

- Individuální ústavní stížnost

Povinné výukové materiály:

- D. Grimm, How the Constitutional Court decides, Milan conference, May 25th 2007
- Gertrude Lübbe-Wolff, The German Federal Constitutional Court from the point of view of complainants in search of their constitutional rights, 2006
- D. Kommers and R. Miller, *Das Bundesverfassungsgericht: Procedure, Practice and Policy of the German Federal Constitutional Court*, *JCL* 3:2 (2008), 194-211
- Spolkový ústavní soud, BVerfGE 7, 198 (1950), *Lüth* (výňatky – Kommers, str. 124-128)
- Spolkový ústavní soud: BVerfGE 34, 269 (1973), *Princezna Soraya* (výňatky – Kommers, str. 360-369)

Doporučená četba:

- D. Kommers, *The Constitutional Jurisprudence of the Federal Republic of Germany*, Duke U.P., 1997, str. 1-57.

5. USA - difúzní model ústavního soudnictví (*judicial review*)

27/03 Host: Zdeněk Kühn (potvrzeno)

Tematické vymezení:

- Judicial review

Povinné výukové materiály:

- *Marbury v. Madison*, 5 U.S. (1 Cranch) 137 (1803)

Tento předmět je realizován v rámci projektu "JANE - Judicial Accountability in New Europe", Marie Curie Actions – Support for training and career development of researcher (CIG), Call identifier: FP7-PEOPLE-2011-CIG, Grant Agreement No.: PCIG10-GA-2011-303933.

- R. Dahl, *Decisionmaking in a Democracy: The Supreme Court as a National Policymaker*, 6 J. PUB. POL. 279 (1957)
- J. H. ELY, *DEMOCRACY AND DISTRUST*, 1-10; 73-104, (1980)
- E. Chemerinsky, *Constitutional Law: Principles And Policies*, 4th ed., Aspen Publishers (2011) (on case and controversy requirement - **pouze str. 49-64, 103-105, 113-116, 129-132**)
- Jack M. Balkin & Sanford Levinson, *Understanding the Constitutional Revolution*, 87 VA. L. REV. 1045 (2001), **pouze str. 1066-1083**

Doporučená četba:

- L. KRAMER, *THE PEOPLE THEMSELVES*, 9-91; 227-53 (2004)
- B. Friedman, *The Importance of Being Positive*, 72 U. CIN. L. REV. 1257 (2003).
- B. Friedman, *The Politics of Judicial Review*, 84 TEX. L. REV. 257 (2005).
- K. Whittington and A. Rinderle, *Making a Mountain out of a Molehill? Marbury and the Construction of the Constitutional Canon*, 39 Hastings Constitutional Law Quarterly 823 (2011-2012)

II. NOVODOBÉ INOVACE ÚSTAVNÍHO SOUDNICTVÍ

6. Teorie vzniku (novodobých) ústavních soudů

Tematické vymezení:

- „insurance theory“ vzniku ústavních soudů (Ginsburg)
- „hegemony preservation theory“ vzniku ústavních soudů (Hirschl)
- alternativní teorie (Issacharoff – „hedging theory“, Garbaum – „SoP theory“, Elster & Holmes „commitment theory“, Erdos a jeho „postmaterialist trigger thesis“, Adams&Schyff)

Otázky:

- V čem se liší „insurance theory“ a „hegemony preservation theory“?
- Platí tyto teorie i na západoevropské ústavní soudy vzniknuvší těsně po druhé světové válce? A co český ústavní soud?
- Proč v některých zemích (Nizozemsko, severské státy) ústavní soudnictví stále nenašlo úrodnou půdu?

Povinné výukové materiály:

- R. Hirschl, *Towards Juristocracy*, Harvard U.P., 2004, str. 31-99
- Maurice Adams and Gerhard van der Schyff (2010) “Political Theory Put to the Test: Comparative Law and the Origins of Judicial Constitutional Review,” *Global Jurist: Vol. 10: Iss. 2*.
- David Erdos, *Delegating Rights Protection The Rise of Bills of Rights in the Westminster World*, Oxford University Press, 2010, str. 5-7

Doporučená četba:

- T. Ginsburg, *Judicial Review in New Democracies*, Cambridge U.P., 2003, str. 1-64
- Linda C. McClain & James E. Fleming, *Constitutionalism, Judicial. Review, and Progressive Change*, *Texas Law Review* 84 (2005): 433-470
- R. Hirschl "Constitutionalism, Judicial Review, and Progressive Change: A Rejoinder to McClain and Fleming" *Texas Law Review* 84 (2005): 471-507

Tento předmět je realizován v rámci projektu "JANE - Judicial Accountability in New Europe", Marie Curie Actions – Support for training and career development of researcher (CIG), Call identifier: FP7-PEOPLE-2011-CIG, Grant Agreement No.: PCIG10-GA-2011-303933.

- Mark Tushnet, Political Power and Judicial Power: Some Observations on Their Relation, 75 Fordham L. Rev. 755 (2006)
- V. F. Comella, Constitutional Courts and Democratic Values: A European Perspective, Yale University Press, 2009, str. 3-26
- Thorson C. Why politicians want constitutional courts: The Russian case (2004) *Communist and Post-Communist Studies*, 37 (2), pp. 187-211.
- J. Husa, 'Nordic Constitutionalism and European Human Rights – Mixing Oil and Water?' 55 *Scandinavian Studies in Law* 101 (2010)
- Gardbaum – NYU Strauss Project

7. JAR – ústavní soud operující v politickém systému s jednou dominantní politickou stranou

Tematické vymezení:

- ústavní soudnictví v období přechodu k demokracii

Povinné výukové materiály:

- projděte si **znovu** R. Hirschl, *Towards Juristocracy*, Harvard U.P., 2004, **pouze str. 89-99**
- H. Klug, South Africa's Constitutional Court: Enabling Democracy and Promoting Law in the Transition from Apartheid, *JCL* 3:2 (2008), 174-193
- T. Roux, "Legitimizing Transformation: Political Resource Allocation in the South African Constitutional Court", *Democratization*, Volume 10, Issue 4, 2003, str. 92–111
- T. Roux, "Principle and Pragmatism on the Constitutional Court of South Africa", *International Journal of Constitutional Law*, Volume 7, Number 1, 2009, str. 106-138

Doporučená četba:

- Mark S. Kende, The Fifth Anniversary of the South African Constitutional Court: In Defense of Judicial Pragmatism, 26 *Vermont Law Review* 753

8. Izrael – ke „strong judicial review“ není třeba psané ústavy

Tematické vymezení:

- ústavní soudnictví v zemi, která je v permanentní vojenské pohotovosti

Povinné výukové materiály:

- projděte si **znovu** R. Hirschl, *Towards Juristocracy*, Harvard U.P., 2004, **pouze str. 50-74**
- A. Barak, Human Rights in Israel. 39 *Isr. L. Rev* 12 (2006)
- T. Kahana, M. Good, Human Rights in Israel (2008)
- Assaf Meydani and Shlomo Mizrahi, The Relationship Between the Supreme Court and Parliament in Light of the Theory of Moves: the Case of Israel, *Rationality and Society* 2010 22: 55

Doporučená četba:

- Joshua Segev, Who Needs A Constitution? In Defense of the Non-Decision Constitution-Making Tactic in Israel, 70 *Alb. L. Rev.* 409 (2006-2007)

Tento předmět je realizován v rámci projektu "JANE - Judicial Accountability in New Europe", Marie Curie Actions – Support for training and career development of researcher (CIG), Call identifier: FP7-PEOPLE-2011-CIG, Grant Agreement No.: PCIG10-GA-2011-303933.

- Rivka Weill, Sui Generis? The Hybrid Israeli Constitutional Experience, Working Paper (2009)

9. Commonwealth modely I – Kanada („moderate review“)

Tematické vymezení:

- Středně silný přezkum ústavnosti
- Federalismus jako motor soudního přezkumu ústavnosti
- Notwithstanding clause

Povinné výukové materiály:

- projděte si **znovu** R. Hirschl, *Towards Juristocracy*, Harvard U.P., 2004, **pouze str. 75-82**
- Stephen Gardbaum, “Reassessing the new Commonwealth Model of Constitutionalism”, *International Journal of Constitutional Law*, Vol. 8, No. 2, 2010, str. 1-41
- T. Kahana, “The Notwithstanding Mechanism and Public Discussion”, *University of Toronto Law Journal*, Vol. 52, No. 2 (Spring, 2002), str. 221-274 **nebo** T. Kahana, “The notwithstanding mechanism and public discussion: Lessons from the ignored practice of section 33 of the Charter”, *Canadian Public Administration*, (2001) 44: 255–291.

Doporučená četba:

- K. Roach, *The Supreme Court On Trial: Judicial Activism Or Democratic Dialogue*, chapters 10, 14, 15 (2001).
- M. Tushnet, *Policy Distortion and Democratic Debilitation*, 94 Mich. L. Rev. 245 (1995-1996), (**pouze str. 275-301**)
- J. Waldron, *Some Models of Dialogue Between Courts and Legislatures*, 23 SUP. CT. L. REV. 7, 21-27 (2004).

10. Commonwealth modely II – Nový Zéland, Spojené království a Austrálie („weak judicial review“)

Tematické vymezení:

- „weak judicial review“

Povinné výukové materiály:

- projděte si **znovu** R. Hirschl, *Towards Juristocracy*, Harvard U.P., 2004, **pouze str. 82-89**
- James Kelly, “Judicial Review as ‘No-fault’ Insurance: The New Zealand Bill of Rights Act, 1990”, A Paper Presented at RC 09 (Comparative Judicial Studies) International Political Science Association, June 21-23, 2010, University of Bologna, Italy
- Ian Leigh, “The standard of judicial review after the Human Rights Act”, in *Judicial Reasoning Under the UK Human Rights*, Helen Fenwick, et al., eds. 2007, str. 174-205
- J. L. Pierce, D. L. Weiden & R. D. Wood, “The changing role of the High Court of Australia”, Prepared for delivery at the IPSA Interim Meeting, 2010, Bologna, Italy

Tento předmět je realizován v rámci projektu ”JANE - Judicial Accountability in New Europe”, Marie Curie Actions – Support for training and career development of researcher (CIG), Call identifier: FP7-PEOPLE-2011-CIG, Grant Agreement No.: PCIG10-GA-2011-303933.

Doporučená četba:

- Stephen Gardbaum, “Reassessing the new Commonwealth Model of Constitutionalism”, *International Journal of Constitutional Law*, Vol. 8, No. 2, 2010, str. 1-41
- Lord Lester of Herne Hill & L. Clapinska, “Human Rights and the British Constitution”, in *The Changing Constitution*, J. Jowell & D. Oliver, eds., 2004, str. 62-87
- *A and others v. Sec of State*, Session 2004-05, 2004 UKHL 56

11. Turecko: výjimka z pravidla?

Tematické vymezení:

- Ústavní soud jako ochránce kemalismu
- Absence individuální ústavní stížnosti dělá divy...
- Dynamika vztahu tureckého ústavního soudu a ESLP
- Proč dochází v Turecku tak často k rozpouštění politických stran?

Povinné výukové materiály:

- BELGE - The Republican Alliance and Selective Activism of the Constitutional Court of Turkey. *Law & Society Review*, Volume 40, Number 3 (2006)
- E. Örücü, The Constitutional Court of Turkey: The *Anayasa Mahkemesi* as the Protector of the System, *JCL* 3:2 (2008), 254-268
- E. Özbudun, Judicial Review of Constitutional Amendments in Turkey, *European Public Law* 15:4 (2009), 533-538

Doporučená četba:

- Erdogan's Party case
- Headscarf Amendment case
- Ozan O. Varol, *The Origins and Limits of Originalism: A Comparative Study*, 45 *VANDERBILT JOURNAL OF TRANSNATIONAL LAW* ____ (forthcoming 2011)
- Ústavní změny v roce 2010 (<http://www.comparativeconstitutions.org/2010/09/turkeys-new-majoritarian-difficulty.html>)

III. ZÁVĚREČNÁ DISKUSE

12. Legitimita ústavního soudnictví

Tematické vymezení:

- konstitucionalismus vs. demokracie
- demokratický deficit ústavního soudnictví
- vyspělé státy vs. rozvojové země vs. země v období přechodu k demokracii – platí pro ně stejná hodnocení potřeby ústavního soudnictví?
- závěrečné shrnutí

Povinné výukové materiály:

- J. Waldron, “The core of the case against judicial review”, *Yale Law Journal*, 2006, 115 (6): 1346ff;

Tento předmět je realizován v rámci projektu ”JANE - Judicial Accountability in New Europe”, Marie Curie Actions – Support for training and career development of researcher (CIG), Call identifier: FP7-PEOPLE-2011-CIG, Grant Agreement No.: PCIG10-GA-2011-303933.

- J. Bertomeu, *Against the Core of the Case: Structuring the Evaluation of Judicial Review*, *Legal Theory*, 17 (2011), 81–118.
- Annabelle Lever, “Democracy and Judicial Review: Are They Really Incompatible?”, *Perspectives on Politics*, December 2009, Vol. 7/No. 4 pp. 805-822

Doporučená četba:

- Richard H. Fallon, *The Core of an Uneasy Case For Judicial Review*, 121 *Harv. L. Rev.* 1693 (2008)
- Allan C. Hutchinson, *A ‘Hard Core’ Case Against Judicial Review* (response to Fallon), 121 *Harv. L. Rev. Forum* 57 (2008)
- D. Grimm, *Constitutional Adjudication & Democracy*, 33 *ISRAEL L. REV.* 193-215 (1999)
- P. Pasquino, *Constitutional Adjudication & Democracy: Comparative Perspectives: USA, France, Italy*, 11 *RATIO JURIS* 38-50 (1998)
- L. Alexander, *Constitutions, Judicial Review, Moral Rights, and Democracy: Disentangling the Issues*, *EXPOUNDING THE CONSTITUTION: ESSAYS IN CONSTITUTIONAL THEORY*, Grant Huscroft, ed., Cambridge University Press, 2008, 110-137
- V. F. Comella, *Constitutional Courts and Democratic Values: A European Perspective*, Yale University Press, 2009, str. 29-107
- M. Kumm, *The Idea of Socratic Contestation and the Right to Justification: The Point of Rights-Based Proportionality Review*, *Law & Ethics of Human Rights*, Vol. 4 [2010], Issue 2, Art. 1, 141-175
- R. Bellamy, *Political Constitutionalism*, Cambridge University Press, 2007, kapitoly 1 a 2

Tento předmět je realizován v rámci projektu ”JANE - Judicial Accountability in New Europe”, Marie Curie Actions – Support for training and career development of researcher (CIG), Call identifier: FP7-PEOPLE-2011-CIG, Grant Agreement No.: PCIG10-GA-2011-303933.